

*Verslag Buitengewone Vergadering
3 oktober 2019
Marriott Hotel*

Deelnemers:

gezaghebber Edison Rijna (voorzitter), Jan-Willem van den Braak (vice-voorzitter), Johan Breure (secretaris)

Openbaar lichaam: Nina den Heyer, Elvis Tjin Asjoe

USIBO: Mavis Abrahams, Norwin Willem, Hubert Martis

BONHATA: Debby Rauwers, David Rietveld

BBE: Eddy Carrillo, Anja Romeijnders

BHG: Muys Cieremans, Paul Coolen

KvK: Huub Groot

adviseur namens SZW: Eric Brakke

gast: Tamara van Ark, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent om 9 uur de vergadering. Hij heet allen welkom.

De voorzitter memoreert het recente overlijden van Nilco Rollan, vice-voorzitter van USIBO. Er wordt een moment van stilte ingelast om Nilco te herdenken.

Namens USIBO en de familie van Nilco bedankt mevrouw Abrahams voor het meeleven. Zij spreekt de wens uit dat er spoedig een opvolger voor hem kan worden gevonden.

De vice-voorzitter heet David Rietveld als nieuw lid van de CD welkom. Hij neemt de plaats van Karel Visser in voor BONHATA.

2. Uitwisseling resultaat gesprekken van de staatssecretaris van SZW met CD-partijen op 2 oktober en voorbereiding aansluitend gesprek met haar.

Er wordt teruggeblikt op de gesprekken die alle CD-partijen afzonderlijk hebben gehad met de staatssecretaris van SZW op de dag voorafgaand aan de CD-vergadering.

Namens KvK wordt door de heer Groot aangegeven dat het een prettig gesprek was. Er is teruggeblikt op pijnpunten uit het verleden en vooruitgeblikt op de toekomst. Met name het ijkpunt bestaanszekerheid vergt een vervolg.

De heer Willem heeft het als een open gesprek ervaren. USIBO heeft aandacht gevraagd voor de armoede zowel onder niet-werkenden als onder werkenden. Benoemd is dat er volgens USIBO te weinig integraal beleid is in Den Haag, waarvan zijns inziens de voorgestelde wijziging van de Wet drinkwater en elektriciteit BES een voorbeeld is. Er is meer samenwerking in Den Haag nodig.

Namens het BC zegt mevrouw Den Heyer te hebben aangegeven dat het BC blij is dat de Centraal Dialoog er weer staat. Armoede blijft een issue. Er is aandacht gevraagd voor het borgen van maatregelen, zodat de ingezette lijn doorgaat ongeacht welke bewindspersoon er zit. Ook is benoemd dat de andere ministeries aan de bak moeten, met water en elektra als voorbeelden.

De heer Coolen zegt namens werkgevers het voorgaande te herkennen. Het gesprek van werkgevers met de staatssecretaris verliep grotendeels langs dezelfde lijnen. Hij spreekt de wens uit dat de gesprekken een goed vervolg krijgen.

De heer Groot stelt voor het belang van coördinatie in Den Haag op de agenda van de Centraal Dialoog te zetten.

In reactie hierop zegt de vice-voorzitter dat het belang van coördinatie blijkens haar inbreng in de afgelopen gesprekken op het netvlies van de staatssecretaris staat. Hij stelt voor een beslissing over het expliciet agenderen aan te houden tot na het gesprek met de staatssecretaris.

Op een vraag van de heer Willem hoe het BC tegenover de motie van de eilandsraad staat, zegt mevrouw Den Heyer dat eerst de financiële implicaties goed moeten worden gezien. Wel is besloten dat voor het armoedebeluid zoveel mogelijk de bedragen van Regioplan worden gehanteerd.

De vice-voorzitter bevestigt de indruk uit de gesprekken zoals die door de verschillende sprekers naar voren is gebracht. Hem is met name haar persoonlijke motivatie en inzet met betrekking tot het dossier Caribisch Nederland opgevallen.

De voorzitter sluit zich hierbij. Hij spreekt de hoop uit dat de Centraal Dialoog het momentum weet te benutten en vast te houden. Hij roept op om laaghangende vruchten op te zoeken en te plukken, zoals eerder de positie van de Dia di Rincon.

De vice-voorzitter stelt de concept-gezamenlijke verklaring aan de orde. Voor zover de Centraal Dialoog wijzigingsvoorstellen heeft, kunnen die voorafgaand aan het gesprek met de staatssecretaris worden besproken. De bespreking leidt tot een tweetal inhoudelijke wijzigingen, die opnieuw zullen worden besproken zodra de staatssecretaris binnen is.

De vergadering wordt om 10.15 uur geschorst tot 10.30 uur.

3. Verwelkoming van en gesprek met staatssecretaris van Ark

Nadat een groepsfoto is gemaakt, heet de voorzitter staatssecretaris van Ark van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en haar ambtelijk gevolg hartelijk welkom en geeft vervolgens de hamer weer over aan de vice-voorzitter.

De staatssecretaris spreekt dank uit voor de mogelijkheid om bij deze buitengewone vergadering aanwezig te zijn en voor de in de achterliggende dagen gevoerde gesprekken. Zij heeft veel waardering voor het werk van de Centraal Dialoog, waarbij zij het een voordeel acht dat de deelnemers van de Centraal Dialoog dichtbij de praktijk staan.

De staatssecretaris refereert ook aan de door de CD verstuurde brief van 8 juli en daarin opgenomen 'cri de coeur'. Deze brief heeft zij goed gelezen en is, na een contact hierover met de vice-voorzitter, voor haar aanleiding geweest om nu al te komen. Zij wijst erop dat wanneer over onderwerpen overeenstemming wordt bereikt in de CD, het gemakkelijker wordt om in partnerschap tot overeenstemming te komen.

De staatssecretaris zou vandaag graag afspraken maken over hoe SZW en CD zich tot elkaar verhouden. Zij wil met de CD in contact blijven. In voorkomende gevallen kan er

wel aanleiding zijn om politiek onmiddellijk te handelen, maar dan zal zij daar uitleg over geven aan de CD.

De staatssecretaris schetst de context rond het bestaansminimum. Door Regioplan berekende bedragen zijn niet onmiddellijk te realiseren; eerst moeten de kosten van levensonderhoud omlaag. Er is geen hard tijdpad te noemen, maar concrete maatregelen zijn wel al in gang gezet. Zij wil graag aan mensen laten zien wat het voor hen betekent. Belangrijk is om het momentum te benutten. De inzet voor Caribisch Nederland moet ingebed worden in de reguliere systemen, zodat die niet afhankelijk is van een toevallig kabinet of bewindspersoon. De CD kan gevraagd en ongevraagd adviseren. Eensluitend advies van de CD werkt verplichtend naar SZW om de handschoen op te pakken. De CD kan een krachtige impuls zijn om aan vooruitgang te werken.

De woordvoerders van de CD-geledingen reageren op de staatsecretaris, waarbij de waardering voor haar komst en uitspreken van vertrouwen in de toekomstige samenwerking een gemeenschappelijke noemer is. Daarbij wordt ook de steun van SZW voor de herstart van de Centraal Dialoog betrokken.

De heer Tjin Asjoe wijst op een brede beweging die in gang is gezet met onder meer het Bestuursakkoord en een nog op te stellen Masterplan voor Bonaire voor een komende periode van tien jaar. Het bestuurscollege zoekt bovendien nadrukkelijk de verbinding met de burgers.

De heer Groot zegt dat Bonaire een micro-economie is met macro-uitdagingen, met name op het terrein van armoede. De CD kan een platform zijn om aan verandering te werken, gericht op 'ontarming'. Daar kunnen we nu mee aan de slag.

Ook mevrouw Romeijnders spreekt zorg uit over de armoede. Tegelijkertijd vraagt zij er aandacht voor dat werkgevers op een gezonde manier moeten kunnen ondernemen. Zij wijst erop dat van werkgevers zowel een bijdrage voor kansarmen als extra inzet op arbo wordt gevraagd. Daarbij moeten wel de 'cost of doing business' in het oog worden gehouden, gelet op de toch al hoge kosten van telecom, energie, etc. De CD kan worden gebruikt als platform om over deze issues te spreken. Ook discussie over de tewerkstellingsvergunningen is gewenst gelet op de krappe arbeidsmarkt. Ze spreekt dank uit voor de geboden mogelijkheid tot inspraak op de onderzoeksopzet voor het WML, die in de eerstvolgende CD-vergadering wordt besproken. Daarbij zegt zij begrip te hebben voor de wens tot verhoging van het WML gelet op de koppeling met de uitkeringen, waarbij zij suggereert om deze koppeling voor de doelgroep AOV-ers en arbeidsongeschikten eventueel los te laten. Het principe van 'werken moet lonen' geldt immers niet voor deze groepen.

De heer Willem zegt dat de probleemstelling nu helder op tafel ligt. Daarbij gaat het niet alleen om werklozen, maar nadrukkelijk ook om werkende armen. Ten aanzien van de werklozen bepleit hij een voorziening, die nu nog ontbreekt. Hij vraagt hoe e.e.a. in het systeem wordt ingebed. Ten aanzien van het WML merkt hij op dat uit de cijfers blijkt dat 90% van de werknemers al meer dan het WML verdient. Hij vraagt zich af waarom een verhoging van het WML dan nog op zich laat wachten. Spreker erkent het vraagstuk van 'cost of doing business', maar is ervan overtuigd dat een hoger WML de arbeidsproductiviteit ten goede komt. Tot slot stelt hij dat de armoede niet oplosbaar is met eigen voedselproductie. De beschikbaarheid van betaalbaar water is een groot issue.

De staatssecretaris spreekt dank uit voor alle opmerkingen en vragen en de reflectie op de gevoerde gesprekken. Zij onderstreept het belang van samenwerking en 'partnership'.

Samen moeten we op zoek naar oplossingen, ook rekening houdend met de 'cost of doing business'. We kunnen constateren dat de kosten op een eiland hoger liggen dan op het vasteland. Dat vraagt om solidariteit en zoeken naar wat een reëel kostenniveau is. Zij geeft daarbij aan dat kostendekkendheid soms lastig te realiseren is en refereert daarbij aan de Wet drinkwater en elektriciteit BES. Ten aanzien van het ingebrachte punt van de koppeling tussen WML en de uitkeringen AOV en arbeidsongeschikten wijst zij erop dat er voor deze doelgroepen al een behoorlijke verhoging in het verschiet ligt. De staatssecretaris wil de Centraal Dialoog graag betrekken bij de onderzoeksopzet WML en kondigt herziene consultatie op de thema's verlof en arbeidsongeschiktheid aan. De relevante onderwerpen zitten in het systeem. Voor onderwerpen als aanvullend pensioen en WW wil zij het voortouw bij de Centraal Dialoog leggen. Dit kunnen thema's voor de brede CD-agenda zijn. Zij waarschuwt wel dat niet alles tegelijk kan, waarbij steeds ook gelet moet worden op de uitvoerbaarheid en de werkgeverslasten, zoals ten aanzien van het opbrengen van premies.

Op een vraag van de heer Willem bevestigt de secretaris dat de status van de Dia di Rincon, zoals gevraagd door de Centraal Dialoog, geregeld wordt via een zogeheten 'Verzamelwet'. De beoogde datum van inwerkingtreding is 1 januari 2020.

Vervolgens wordt de voorliggende ontwerp-gezamenlijke verklaring besproken.

De secretaris licht ten behoeve van de staatssecretaris de vóór haar komst in de Centraal Dialoog besproken wijzigingsvoorstellen in de te tekenen gezamenlijke verklaring toe. De staatssecretaris kan hiermee akkoord gaan.

De staatssecretaris voegt nog toe dat zij het van belang vindt om als er iets is in de relatie, dat met elkaar te bespreken. De afstand werkt niet in ons voordeel, maar we moeten zorgen dat we elkaar weten te vinden en niet loslaten.

De heer Willem merkt op dat het van belang is dat de inzet op thema's als kinderopvang, huursubsidie etc. structureel is geborgd.

De gezamenlijke verklaring wordt daarop getekend door de staatssecretaris, de voorzitter en vice-voorzitter van de Centraal Dialoog, de vertegenwoordigers van de CD-partijen en de secretaris.

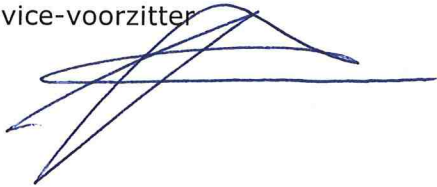
4. Rondvraag en sluiting

De vice-voorzitter attendeert de aanwezigen op de gezamenlijke lunch na afloop van de vergadering. Aansluitend is er dan om 14 uur een persconferentie, ten behoeve waarvan de getekende verklaring vooraf ter hand wordt gesteld aan de pers.

De vergadering wordt – zonder punten voor de rondvraag – om 12.30 uur gesloten.

Voor akkoord,

Jan-Willem van den Braak
vice-voorzitter

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke at the end.

Johan Breure
secretaris

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, stylized 'J' and 'B' followed by a long horizontal stroke.